

V

(Ilmoitukset)

KILPAILUPOLITIIKAN TOTEUTTAMISEEN LIITTYVÄT MENETTELYT

EUROOPAN KOMISSIO

VALTIONTUKI – SLOVAKIA

Valtiontuki C 5/10 (ent. NN 48/09 ja ent. N 485/09) – Yritykselle Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s. (ZSSK Cargo) myönnetty julkinen laina

Kehotus huomautusten esittämiseen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 108 artiklan 2 kohdan mukaisesti

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/C 117/04)

Komissio on ilmoittanut 24 päivänä helmikuuta 2010 päivätyllä, tätä tiivistelmää seuraavilla sivuilla todistusvoimaisella kielellä toistetulla kirjeellä Slovakian tasavallalle päätöksestään aloittaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ⁽¹⁾ 108 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely, joka koskee mainittua toimenpidettä.

Asianomaiset voivat esittää huomautuksensa toimenpiteestä, jota koskevan menettelyn komissio aloittaa, kuukauden kuluessa tämän tiivistelmän ja sitä seuraavan kirjeen julkaisemisesta. Huomautukset on lähetettävä osoitteeseen:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Registry
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Fax +32 22961242

Huomautukset toimitetaan Slovakialle. Huomautusten esittäjä voi pyytää kirjallisesti henkilöllisyytensä luotamuksellista käsittelyä. Tämä pyyntö on perusteltava.

MENETTELY

Komissio vastaanotti 21 huhtikuuta 2009 kolmannelta osapuolelta kantelun 166 miljoonan EUR lainasta, jonka Slovakian viranomaiset olivat myöntäneet 6 huhtikuuta 2009 yritykselle Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s., jäljempänä 'ZSSK

Cargo', 4 maaliskuuta 2009 annetulla hallituksen asetuksella N:o 173 ⁽²⁾. Slovakian viranomaiset vahvistivat yhteydenpidossa komission kanssa, että laina oli olemassa, ja totesivat, että se myönnettiin markkinaehdoin eikä tämän vuoksi ole valtiontukea. Slovakia ilmoitti toimenpiteestä oikeusvarmuuteen liittyvistä syistä SEUT-sopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti 10 elokuuta 2009.

⁽¹⁾ Joulukuun 1 päivänä 2009 EY:n perustamissopimuksen 87 artiklasta on tullut SEUT-sopimuksen 107 artikla ja perustamissopimuksen 88 artiklasta SEUT-sopimuksen 108 artikla. Kyseiset kaksi määräyskokonaisuutta ovat asiasisällöltään samanlaiset. Tässä päätöksessä SEUT-sopimuksen 107 ja 108 artiklaan tehtyjä viittauksia on tarvittaessa pidettävä viittauksina EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklaan.

⁽²⁾ [http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E437B9C6EAE15E2EC12575740032AA30/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E437B9C6EAE15E2EC12575740032AA30/$FILE/Zdroj.html)

TOIMENPITEEN KUVAUS

Lainan maturiteetti on kymmenen vuotta, eikä lainapääomaa tarvitse kuolettaa ensimmäisten kahden vuoden aikana. Lainan koroksi on asetettu kuuden kuukauden Euribor-korko, johon lisättiin actual/360-menetelmällä laskettu 3,2 prosentin marginaali p.a. Lainalla oli tarkoitus rahoittaa palkkoja ja niihin liittyviä muita henkilöstökuluja, rautatieinfrastruktuurin käyttömaksuja ja rahoituskuluja.

ARVIOINTI

Tarkastellessaan, voidaanko kyseessä oleva toimenpide katsoa tueksi, komissio epäilee, onko Slovakia mainitun lainan ZSSK Cargolle myöntäessään toiminut kokonaisvaltaista tai alakohdista rakennepolitiikkaa harjoittavana harkitsevana sijoittajana, jonka toimintaperiaatteena on todennäköinen pitkän aikavälin tuottavuus. Tämän vuoksi komissio epäilee, että kyseessä oleva toimenpide saattaa tuottaa ZSSK Cargolle taloudellista etua, jota se ei saisi tavanomaisissa markkinaolosuhteissa. Komissio epäilee myös, että toimenpide saattaa sisältää SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea. Komission arvio perustuu yhtiön taloudelliseen tilanteeseen ja toimenpiteen myöntämisedellytyksiin ja -olosuhteisiin.

Komissio epäilee myös toimenpiteen soveltuvuutta sisämarkkinoille. Se arvioi lainan SEUT-sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b ja c alakohdan sekä erityisesti valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämähetkisessä finanssi- ja talouskriisissä vahvistettujen tilapäisten yhteisön puitteiden⁽¹⁾, valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakennuudistukseksi vahvistettujen yhteisön suuntaviivojen⁽²⁾ ja rautatieyrityksille myönnettäviä valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen⁽³⁾ perusteella. Arvionsa sekä hallussaan olevien tietojensa perusteella se epäilee, voidaanko toimenpide katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi mainittujen suuntaviivojen nojalla.

KIRJE

"Komisia oznamuje Slovenskej republike, že po preskúmaní informácií o uvedenom opatrení, ktoré poskytli Vaše orgány, sa rozhodla začať konanie ustanovené v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ)⁽⁴⁾.

1. POSTUP

- (1) Listom z 21. apríla 2009 bola Komisii doručená sťažnosť týkajúca sa údajnej neoprávnenej štátnej pomoci, ktorú Slovenská republika poskytla Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. (ZSSK Cargo). V sťažnosti sa uvádza, že slovenské orgány poskytli 6. apríla 2009 spoločnosti ZSSK Cargo pôžičku za zvýhodnených podmienok. Ďalej sa konštatuje, že vzhľadom na finančnú situáciu podniku sa nedá vylúčiť, že Slovenská republika by v budúcnosti dokonca mohla ZSSK odpustiť dlh v prípade jej platobnej

⁽¹⁾ EUVL C 83, 7.4.2009, s. 1.

⁽²⁾ EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽³⁾ EUVL C 184, 22.7.2008, s. 13.

⁽⁴⁾ S účinnosťou od 1. decembra 2009 sa články 87 a 88 Zmluvy o ES stali článkami 107 a 108 ZFEÚ. Tieto dva súbory ustanovení sú v podstate totožné. Na účely tohto rozhodnutia by sa odkazy na články 107 a 108 ZFEÚ mali v prípade potreby chápať ako odkazy na články 87 a 88 Zmluvy o ES.

neschopnosti. Sťažnosť sa zaznamenala pod číslom CP 138/09.

- (2) Listom z 10. júna 2009 Komisia požiadala o vysvetlenie k údajnej neoprávnenej štátnej pomoci, a predovšetkým k podmienkam poskytnutej pôžičky. Na žiadosť slovenských orgánov sa 22. júla 2009 konalo stretnutie slovenských orgánov s útvarmi Komisie. Na tomto stretnutí slovenské orgány uviedli, že pôžička bola poskytnutá za trhových podmienok, a preto nepredstavuje štátnu pomoc. Slovenské orgány však navrhli notifikáciu opatrenia z dôvodu právnej istoty.
- (3) V súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ a prostredníctvom elektronickej notifikácie z 10. augusta 2009 notifikovali slovenské orgány príslušné opatrenie. Tento prípad bol pôvodne zaznamenaný pod číslom N 458/09.
- (4) Listom z 2. septembra 2009 Komisia informovala slovenské orgány, že vzhľadom na to, že pôžička, ktorá je predmetom notifikácie, už bola poskytnutá, môže predstavať neoprávnenú pomoc podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ a článkov 2 a 3 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 93⁽⁵⁾ Zmluvy o ES⁽⁶⁾. Preto bol tento spis administratívne preradený: prípadu, ktorý bol pôvodne zaznamenaný pod číslom N 458/09, sa prideliť referenčné číslo NN 48/09.
- (5) Komisia požiadala o ďalšie vysvetlenia listom z 5. októbra 2009, na ktorý slovenské orgány odpovedali listom z 3. novembra 2009.

2. OPIS OPATRENIA

2.1. Opis príjemcu ZSSK Cargo

- (6) ZSSK Cargo bola založená v roku 2005 rozdelením bývalého prevádzkovateľa osobnej a nákladnej železničnej dopravy, firmy Železničná spoločnosť, a.s. (ŽS). Zakladateľom a stopercentným akcionárom ZSSK Cargo je vláda Slovenskej republiky. Akcionárske práva vlády SR vykonáva Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (MDPT SR). Pôvodný plán slovenskej vlády privatizovať spoločnosť krátko po jej založení zastavila nová vláda a spoločnosť zostala vo vlastníctve štátu.
- (7) Po rozdelení bývalého prevádzkovateľa momentálne v Slovenskej republike fungujú tri samostatné železničné spoločnosti (Železnice Slovenskej republiky – manažér infraštruktúry, Železničná spoločnosť Slovensko a.s. – osobná doprava a ZSSK Cargo – nákladná doprava).

⁽⁵⁾ Článok 113 ZFEÚ.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 83, 27.3.1999, s. 1.

- (8) Hospodárska súťaž v sektore železničnej nákladnej dopravy v Slovenskej republike sa začala 1. januára 2007 a v súčasnosti na slovenskom trhu s nákladnou dopravou pôsobí 15 nákladných dopravných spoločností.
- (9) ZSSK Cargo vykonáva dopravné a obchodné činnosti v súvislosti s železničnou nákladnou prepravou. Okrem prídavných služieb týkajúcich sa priamo výkonu nákladnej a kombinovanej dopravy zabezpečuje ZSSK Cargo služby týkajúce sa prenajímania vozového parku, jeho údržby a opravy.
- (10) V roku 2008 prepravila ZSSK Cargo 44,5 milióna ton tovaru, čo predstavuje podiel na slovenskom trhu železničnej nákladnej dopravy vo výške 93,7 %. V prvej polovici roku 2009 ZSSK Cargo prepravila 15,3 milióna ton, čo predstavuje podiel na slovenskom trhu železničnej nákladnej dopravy vo výške 93 %.

2.2. Finančná situácia ZSSK Cargo

- (11) Z údajov uverejnených vo finančných výkazoch spoločnosti⁽¹⁾ vyplýva, že ZSSK Cargo zaznamenala stratu počas prvých troch rokov od svojho vzniku v roku 2005. V roku 2005 ZSSK Cargo zaznamenala čistú stratu vo výške 428 miliónov SKK⁽²⁾ a v roku 2006 stratu 855 miliónov SKK⁽³⁾. V roku 2007 sa spoločnosti ZSSK Cargo podarilo znížiť čistú stratu na 154 miliónov SKK. Rok 2008 bol pre ZSSK Cargo prvým rokom s čistým ziskom, a to vo výške 83 miliónov SKK. Hlavným dôvodom zlepšenia finančnej situácie ZSSK Cargo v roku 2008 je zníženie prevádzkových nákladov o viac ako 600 miliónov SKK. Podľa informácií od slovenských orgánov sa hodnota EBIDTA spoločnosti ZSSK Cargo (zisk pred úrokmi, zdanením, odpismi a amortizáciou) zvýšila na 59,8 milióna EUR (t. j. nárast o 6 % v porovnaní s rokom 2007).
- (12) V roku 2007 a 2008 boli hodnoty ďalších kľúčových finančných ukazovateľov (tržby, vlastné imanie, celková miera zadlženosti) stabilné alebo sa mierne zlepšili. Napríklad ukazovateľ pomeru dlhov k vlastnému majetku sa v roku 2008 znížil o 6 % na 43,9 %.
- (13) Vo výročnej správe z roku 2008 sa však uvádza, že v poslednom štvrtroku 2008 sa v plnej miere prejavil vplyv hospodárskej krízy, pokiaľ ide o dopyt po prepravných službách, čo následne spôsobilo pokles výkonov ZSSK Cargo. Tržby z prepravy tovarov počas tohto obdobia klesli o viac ako 30 %. Potvrdili to slovenské orgány, ktoré uviedli, že objem prepravy tovarov v druhej polovici roka 2008 „výrazne poklesol“⁽⁴⁾. V dôsledku toho sa zdá, že sa finančná situácia ZSSK Cargo na konci roka 2008 zhoršila.

(1) Výročné správy za roky 2005 až 2008 sú uverejnené na webovej stránke ZSSK Cargo: <http://www.zscargo.sk/en/public/press/annual-report/>

(2) 11,3 milióna EUR (výmenný kurz 1 EUR = 37,88 SKK uverejnený v Ú. v. EÚ C 336 z 31.12.2005, s. 1).

(3) 24,8 milióna EUR (výmenný kurz 1 EUR = 34,435 SKK uverejnený v Ú. v. EÚ C 332 z 30.12.2006, s. 1).

(4) Notifikácia Komisii z 10. augusta 2009, bod 12 a).

- (14) Z údajov, ktoré poskytli slovenské orgány, vyplýva, že tržby spoločnosti pochádzajúce hlavne z prepravných činností v prvej polovici roka 2009 klesli o 38 % v porovnaní s tým istým obdobím roka 2008. Hospodársky výsledok spoločnosti sa takisto znížil, a to z čistého zisku vo výške 22 miliónov EUR v prvej polovici roka 2008 na čistú stratu vo výške 47 miliónov EUR (- 311 %) v prvej polovici roka 2009.

2.3. Opis posudzovaného opatrenia

- (15) Posudzované opatrenie sa týka pôžičky vo výške 165 969 594,37 EUR poskytnutej na základe uznesenia vlády č. 173 zo 4. marca 2009 v súvislosti so správou o aktuálnej ekonomickej situácii Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia, a.s. a Železníc Slovenskej republiky⁽⁵⁾, v ktorej sa opisujú finančné ťažkosti ZSSK Cargo.
- (16) Pôžička bola skutočne vyplatená 6. apríla 2009, a to na obdobie desiatich rokov s dobou odkladu splatenia istiny počas prvých dvoch rokov, na základe zmluvy medzi ministerstvom a príjemcom uzatvorenou 31. marca 2009⁽⁶⁾. Cieľom pôžičky bolo financovanie miezd a ďalších súvisiacich personálnych nákladov, ako aj poplatkov za železničnú infraštruktúru a finančných poplatkov.
- (17) Podľa tejto zmluvy sa variabilná úroková sadzba na pôžičku stanovila ako 6-mesačná medzibanková referenčná sadzba (EURIBOR) plus ročná marža vo výške 3,2 %⁽⁷⁾. Podľa slovenských orgánov sa táto metodika ustanovila na základe stanoviska Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity (ARDAL)⁽⁸⁾. K 6. aprílu 2009 bola hodnota dohodnutej ročnej úrokovej miery 4,844 % [1,644 % (6-mesačná sadzba EURIBOR) + 3,2 % (marža)].
- (18) Slovenské orgány neposkytli žiadne informácie o zárukách.

3. POSÚDENIE OPATRENIA

3.1. Existencia štátnej pomoci vzhľadom na článok 107 ods. 1 ZFEÚ

- (19) V zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ „pomoc poskytovaná členským štátom alebo akoukoľvek formou zo štátnych

(5) [http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E437B9C6EAE15E2EC12575740032AA30/\\$FILE/Zdroj.html](http://www.rokovanie.sk/appl/material.nsf/0/E437B9C6EAE15E2EC12575740032AA30/$FILE/Zdroj.html)

(6) Zmluva sa opiera o Zákon č. 523/04 z 23. septembra 2004 o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj o Zákon č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu, v znení neskorších predpisov.

(7) Vypočítaná na základe act/360.

(8) ARDAL vznikla ako rozpočtová organizácia napojená na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly Ministerstva financií Slovenskej republiky podľa článku 14 zákona č. 291/2002 Z. z. o štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov podľa zákona č. 389/2002 Z. z. o štátnom dlhu a štátnych zárukách na pôžičky. Cieľom a zmyslom fungovania agentúry je „zabezpečenie likvidity a prístupu na trh pre financovanie potrieb štátu transparentným, obozretným a nákladovo úsporným spôsobom, a zároveň dosiahnutie stavu, aby náklady dlhovej služby boli v čase minimálne, za predpokladu udržania rizík obsiahnutých v dlhovom portfóliu na akceptovateľnej úrovni“ (<http://www.ardal.sk/index.php?page=1>).

prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná so spoločným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(20) Kritériá ustanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ sú kumulatívne. Preto na určenie toho, či preverované opatrenie predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, musia byť splnené všetky nasledujúce podmienky. Konkrétne, finančná podpora by mala:

- byť udeľovaná štátom alebo prostredníctvom štátnych zdrojov,
- uprednostňovať určité podniky alebo výrobu určitých tovarov,
- narúšať alebo hroziť narušením hospodárskej súťaže a
- ovplyvňovať obchod medzi členskými štátmi.

3.1.1. Prítomnosť štátnych zdrojov

(21) V tomto prípade opatrenie spočíva v pôžičke priamo poskytnutej Slovenskou republikou, a preto ide o prevod štátnych zdrojov. Opatrenie sa ďalej opiera o citované uznesenie vlády č. 173 zo 4. marca 2009 (odsek 15), pričom ho implementuje Ministerstvo financií SR na základe zmluvy medzi ministerstvom a príjemcom. Preto je možné vyvodiť záver, že toto opatrenie je možné prisúdiť Slovenskej republike.

3.1.2. Existencia selektívnej ekonomickej výhody

(22) V tomto prípade musí Komisia preskúmať prítomnosť selektívnej ekonomickej výhody a najmä to, či by investor v trhovej ekonomike za podobných okolností mohol poskytnúť kapitál za takýchto podmienok ⁽¹⁾.

(23) V tejto súvislosti súd konštatoval, že hoci správanie súkromného investora, s ktorým treba porovnať intervenciu verejného investora sledujúceho ciele hospodárskej politiky, nemusí zodpovedať správaniu bežného investora, ktorý umiestňuje svoj kapitál s cieľom realizácie zisku v pomerne krátkom čase, musí zodpovedať aspoň správaniu súkromnej holdingovej spoločnosti alebo súkromnej skupiny podnikov, ktorá sleduje štrukturálnu politiku, či už všeobecnú alebo sektorovú, a riadi sa perspektívou rentability z dlhodobého hľadiska. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Rozsudok Súdneho dvora zo 14. septembra 1994, Španielske kráľovstvo/Komisia, spojené veci C-278/92, C-279/92 a C-280/92, Zb. I-4103, bod 21.

⁽²⁾ Rozsudok Súdneho dvora z 21. marca 1991, Talianska republika/Komisia, C-305/89. Zb., I-010603, bod 20.

(24) Súdny dvor skonštatoval, že existencia a tiež výška pomoci sa posudzuje v rámci situácie, ktorá prevládala v čase jej poskytnutia ⁽³⁾.

(25) S cieľom overiť, či podnik mal prospech z ekonomickej výhody spôsobenej poskytnutím pôžičiek za zvýhodnených podmienok, Komisia aplikuje kritérium ‚súkromného investora v trhovej ekonomike‘ (ďalej ako ‚kritérium súkromného investora‘). Kritérium súkromného investora stelesňuje zásadu rovnakého zaobchádzania, pokiaľ ide o vlastníkov z verejného a súkromného sektora. V súlade s touto zásadou nie je možné označiť kapitál poskytnutý podniku štátom, a to priamo alebo nepriamo, za okolností, ktoré zodpovedajú normálnym trhovým podmienkam, za štátnu pomoc ⁽⁴⁾.

(26) Z toho vyplýva, že Komisia musí posúdiť, či ZSSK Cargo získala na základe podmienok pôžičky poskytnutej Slovenskou republikou v prospech tejto spoločnosti selektívnu ekonomickú výhodu, teda podmienky, ktoré by prijímajúci podnik za normálnych trhových podmienok nezískal.

(27) V tomto prípade musí Komisia zohľadniť najmä finančnú situáciu ZSSK Cargo v momente poskytnutia pôžičky a povahu podmienok stanovených štátom.

3.1.2.1. Finančná situácia ZSSK Cargo

(28) Z finančných údajov o spoločnosti ZSSK Cargo týkajúcich sa roku 2008 a prvej polovice roku 2009 vyplýva, že spoločnosť v čase rozhodnutia o poskytnutí pôžičky nebola v dobrej finančnej kondícii. Skutočne, napriek čistému zisku vo výške 83 miliónov SKK v roku 2008 sa v druhej polovici roku 2008 a v prvej polovici roku 2009 finančná situácia spoločnosti zhoršovala (pozri odsek 2.2 Finančná situácia ZSSK Cargo).

(29) Zhoršenie finančnej situácie ZSSK Cargo v roku 2008, opodstatňujúce potrebu poskytnúť pôžičku, sa potvrdilo aj v uvedenej správe o ekonomickej situácii ZSSK Cargo predloženej v rámci uznesenia vlády č. 173 zo 4. marca 2009 (odsek 15).

3.1.2.2. Povaha štátneho zásahu

(30) Podľa svojej rozhodovacej praxe Komisia s cieľom zistiť, či posudzovaná pôžička bola udelená za zvýhodnených podmienok, overuje súlad úrokovej miery predmetnej pôžičky s referenčnou sadzbou Komisie. Referenčná sadzba Komisie sa stanovuje na základe metodiky ustanovenej v *Oznámení Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb* ⁽⁵⁾ (ďalej ako ‚oznámenie‘).

⁽³⁾ Pozri napríklad rozsudok Súdneho dvora z 19. októbra 2005, Freistaat Thüringen/Komisia, T-318/00, Zb. II-4179, bod 125.

⁽⁴⁾ Oznámenie Komisie členským štátom: uplatňovanie článkov 92 a 93 Zmluvy o EHS a článku 5 smernice Komisie 80/723/EHS na verejné podniky vo výrobnom sektore, Ú. v. EŠ C 307, 13.11.1993, s. 3, ods. 11. Toto oznámenie sa týka výrobného sektora, ale môže sa uplatniť aj na ďalšie hospodárske odvetvia.

⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6.

- (31) Slovenské orgány v tomto prípade uvádzajú, že po prvé – bola v plnej miere rešpektovaná zásada investora v trhovej ekonomike a po druhé – úroková miera je v súlade s uvedeným oznámením.
- (32) V spomínanom oznámení, ktoré nadobudlo účinnosť 1. júla 2008, sa ustanovuje metóda stanovenia referenčných a diskontných sadzieb, ktoré sa používajú namiesto trhových sadzieb. Referenčné sadzby sú založené na jedno-ročnej medzibankovej úrokovej sadzbe (IBOR) alebo základnej sadzbe, ku ktorej sa pripočíta marža. Marže sa pohybujú od 60 do 1 000 základných bodov v závislosti od úverovej spoľahlivosti spoločnosti a úrovne ponúkanej záruky. Za normálnych okolností sa k základnej sadzbe pripočíta 100 základných bodov za predpokladu poskytnutia pôžičky podnikom s uspokojivým hodnotením a vysokou zárukou alebo pôžičky podnikom s dobrým hodnotením a normálnou zárukou. V oznámení sa takisto uvádza, že pre dlžníkov bez úverovej histórie alebo ratingu vychádzajúceho zo súvahy by sa základná sadzba mala zvýšiť najmenej o 400 základných bodov (v závislosti od ponúknutých záruk).
- (33) Pokiaľ ide o príslušný dátum zohľadňovaný na účely porovnania úrokovej miery predmetnej pôžičky s referenčnou sadzbou Komisie, Komisia zastáva stanovisko, že by to mal byť dátum právne záväzného aktu, podľa ktorého bola pôžička poskytnutá, t. j. 31. marec 2009 (dátum zmluvy medzi ministerstvom a príjemcom).
- (34) Pokiaľ ide o tento prípad, Komisia v tejto chvíli nemôže vylúčiť, že na základe podmienok pôžičky poskytnutej 6. apríla 2009 spoločnosti ZSSK Cargo skutočne vzniká ekonomická výhoda, a to z nasledujúcich dôvodov.
- (35) Po prvé, Komisia konštatuje, že metodika, ktorú použili slovenské orgány na stanovenie úrokovej sadzby je 6-mesačná sadzba EURIBOR plus marža 320 základných bodov. Komisia v tomto prípade spochybňuje význam použitia 6-mesačnej sadzby EURIBOR ako základnej sadzby na určenie úrokovej miery pre pôžičku. Ako sa uvádza v odseku 32, v oznámení sa počíta s použitím základnej sadzby vypočítanej na základe jednoročnej sadzby IBOR. Ďalej sa v oznámení uvádza, že Komisia si vyhradzuje právo použiť kratšiu alebo dlhšiu lehotu splatnosti upravenú na určité prípady a v prípade, že nie sú k dispozícii spoľahlivé alebo ekvivalentné údaje, ako aj za výnimočných okolností, stanoviť iný základ pre výpočet, pričom však slovenské orgány v tejto súvislosti neposkytli žiadne argumenty. V skutočnosti, pokiaľ ide o metodiku, je možné očakávať, že 6-mesačná úroková sadzba EURIBOR môže byť za normálnych okolností na trhu nižšia ako úrokové sadzby v prípade dlhšej lehoty splatnosti. Preto má Komisia pochybnosti, či je v tomto prípade použitie 6-mesačnej sadzby EURIBOR odôvodnené.
- (36) Po druhé, pokiaľ ide o pripočítanú maržu, Komisia konštatuje, že v tomto prípade úrokovú mieru pre predmetnú pôžičku stanovila už uvedená štátna agentúra ARDAL. V liste agentúry ARDAL, v ktorom sa stanovuje úroková miera, sa však neuvádzajú žiadne podrobnosti o ratingu spoločnosti ani o metóde stanovenia úrokovej miery. V tejto súvislosti, a napriek tomu, že sa v oznámení uvádza, že ratingy nemusia udeliť konkrétne ratingové agentúry, a že vnútroštátne ratingové systémy sú rovnako prijateľné, Komisia má pochybnosti o tom, či marža použitá v tomto prípade zohľadňuje úverovú spoľahlivosť spoločnosti v čase poskytnutia pôžičky.
- (37) Momentálne Komisia zastáva stanovisko, že ZSSK Cargo v čase uzavretia zmluvy nemala úverovú históriu ani rating založený na súvahe. Preto by sa v súlade s oznámením mala základná sadzba v tomto prípade zvýšiť najmenej o 400 základných bodov.
- (38) Po tretie, Komisia pripomína, že v uvedenom oznámení sa takisto predpokladá, že marža sa prispôsobí na základe ponúknukej záruky.
- (39) V tomto prípade si Komisia nie je vedomá žiadnej záruky poskytnutej zo strany ZSSK Cargo. Za týchto okolností, a to neexistujúca úverová história a „nízke“ záruky, by sa marža 400 základných bodov pripočítaná k základnej sadzbe mala dokonca zvýšiť až na 1 000 základných bodov, v súlade s metodikou vymedzenou v uvedenom oznámení.
- (40) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia v tejto chvíli domnieva, že príslušná referenčná sadzba Komisie by mala byť aspoň jednoročná sadzba EURIBOR plus marža 1 000 základných bodov.
- (41) Na tomto základe by bola pôžička takmer o 8 % nižšia ako referenčná sadzba Komisie ⁽¹⁾.
- (42) V každom prípade, aj keby ZSSK Cargo poskytla vysokú mieru záruk (o čom Komisia nemá žiadne informácie), úroková miera na predmetnú pôžičku je napriek tomu asi o 2 % nižšia ako referenčná sadzba Komisie.
- (43) Komisia nakoniec konštatuje, že v zmluve o pôžičke sa poskytuje odklad doby splatnosti istiny počas prvých dvoch rokov, a nie je jasné, ako sa to odrzkadľuje na úrokovej miere stanovenej štátnou agentúrou ARDAL.
- (44) Vzhľadom na uvedené skutočnosti má Komisia pochybnosti o tom, či úroková sadzba predmetnej pôžičky zodpovedá trhovej sadzbe.

3.1.2.3. Z á v e r

- (45) Z týchto dôvodov má Komisia pochybnosti o tom, či by investor v trhovej ekonomike poskytol pôžičku v takom objeme a za takýchto podmienok, a teda či nedošlo k zvýhodneniu.

⁽¹⁾ Základné referenčné sadzby Komisie sú uverejnené na webovej stránke: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference_rates.html

- (46) Pochybnosti Komisie ďalej potvrdzuje uvedený list agentúry ARDAL, v ktorom sú uvedené tri ďalšie ponuky na pôžičku od komerčných bánk (odsek 36). Hoci nie sú jasné úrokové miery, ktoré tieto banky navrhujú, v liste sa uvádza ‚dodatocná‘ marža vo výške 1,7 %, ktorá sa má pridať, a ktorá má odzrkadľovať trhové hodnotenie úverových rizík spoločnosti.
- (47) Komisia takisto konštatuje, že v niekoľkých novinových článkoch ⁽¹⁾ sa uvádzal zámer vlády SR zachovať finančnú stabilitu a zamestnanosť v spoločnosti ZSSK Cargo po výraznom znížení tržieb spoločnosti. Podľa informácií z tlačie slovenská vláda pred rozhodnutím poskytnúť pôžičku uvažovala najprv o zvýšení základného imania spoločnosti. Informácie zo slovenskej tlače upevňujú pochybnosti o tom, že cieľom prijatého opatrenia neboli vyhliadky na ziskovosť, ale išlo skôr o opatrenie na záchranu zamestnanosti v spoločnosti.
- (48) Komisia sa nakoniec domnieva, že potenciálna ekonomická výhoda získaná prostredníctvom pôžičky smeruje k jedinému podniku, a to ZSSK Cargo. Z tohto dôvodu by to bol selektívny prístup.

3.1.3. Vplyv na obchod a narušenie hospodárskej súťaže

- (49) Komisia konštatuje, že akákoľvek pomoc, z ktorej má úžitok podnik pôsobiaci na liberalizovanom trhu, môže ovplyvniť obchod v rámci Únie a narušiť hospodársku súťaž. V súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2004/51/ES z 29. apríla 2004, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 91/440/EHS o rozvoji železníc Spoločenstva ⁽²⁾, sa medzinárodná železničná nákladná preprava liberalizovala od 1.1.2006 a ostatné železničné nákladné dopravné služby od 1.1.2007. ZSSK Cargo je preto súčasťou hospodárskej súťaže v rámci Európskej únie. Z toho vyplýva, že opatrenie môže ovplyvniť obchod v rámci Únie a narušiť hospodársku súťaž na vnútornom trhu.

3.1.4. Záver

- (50) Preto sa Komisia domnieva, že na základe informácií, ktoré má v súčasnosti k dispozícii, by predmetné opatrenie mohlo zahŕňať prvky štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

3.2. Kvalifikácia pomoci ako neoprávnenej pomoci

- (51) V súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ musí členský štát notifikovať každý plán na udelenie alebo pozmenenie pomoci. Príslušný členský štát nemôže vykonať navrhované opatrenia, pokiaľ sa vo veci nerozhodlo s konečnou platnosťou.

⁽¹⁾ Pozri, napríklad, článok z 25. februára 2009, <http://www.cas.sk/clanok/107586/vlada-naleje-do-krachujuceho-carga-132-milionov-eur.html>; článok zo 7. apríla 2009, http://spravy.pravda.sk/kriza-vo-velkom-zasiahla-zeleznice-cargo-nariadilo-dovolenny-puz-sk_ekonomika.asp?c=A090407_181226_sk_ekonomika_p01

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 164, 30.4.2004, s. 164.

- (52) Zmluva o poskytnutí pôžičky bola podpísaná 31. marca 2009 a pôžička bola vyplatená 6. apríla 2009. Komisia konštatuje, že všetky tieto dátumy predchádzajú dátumu notifikácie opatrenia Komisii (10. augusta 2009). Komisia sa preto domnieva, že ak by príslušné opatrenie obsahovalo prvky štátnej pomoci, Slovenská republika by v dôsledku porušenia článku 108 ods. 3 ZFEÚ bola poskytla neoprávnenú pomoc.

3.3. Zlučiteľnosť potenciálnej štátnej pomoci s vnútorným trhom

- (53) Po tom, čo Komisia vyjadrila pochybnosti o existencii pomoci v súvislosti s príslušným opatrením, musí posúdiť toto opatrenie s cieľom stanoviť, či je zlučiteľné s vnútorným trhom vo svetle článku 107 ods. 2 a 3 ZFEÚ, v ktorom sa ustanovujú výnimky zo všeobecného pravidla nekompatibility uvedeného v článku 107 ods. 1.
- (54) Výnimky z článku 107 ods. 2 a 3 písm. a) a d) sa v tomto prípade, zdá sa, neuplatňujú.
- (55) Výnimkou v článku 107 ods. 3 písm. b) sa ustanovuje pomoc na podporu vykonávania dôležitého projektu spoločného záujmu alebo na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu. V tomto prípade slovenské orgány argumentujú, že aktuálna finančná situácia ZSSK Cargo je priamym dôsledkom súčasnej ekonomickej krízy. Preto musí Komisia preveriť súlad tohto opatrenia s článkom 107 ods. 3 písm. b).
- (56) V článku 107 ods. 3 písm. c) sa ustanovuje, že štátna pomoc je oprávnená, ak sa poskytne na podporu rozvoja určitých hospodárskych oblastí, za predpokladu, že takáto pomoc neovplyvňuje podmienky obchodovania v rozsahu, ktorý odporuje spoločnému záujmu. Keďže v tomto prípade existujú indície, že ZSSK Cargo by mohla byť podnikom v ťažkostiach, Komisia musí posúdiť, či sú splnené podmienky stanovené v usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ⁽³⁾ (usmernenia o záchrane a reštrukturalizácii) a usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci železničným podnikom (usmernenia pre železnice) ⁽⁴⁾. Zdá sa, že nie sú ďalšie dôvody na to, aby sa pomoc považovala za zlučiteľnú na základe článku 107 ods. 3 písm. c).
- (57) Zdá sa, že pokiaľ ide o tento konkrétny prípad, článok 93 ZFEÚ nie je relevantný, keďže účelom opatrenia sa nezdá byť plnenie potrieb koordinácie dopravy, a toto opatrenie nepredstavuje ani náhradu za výkon určitých záväzkov, ktoré so sebou prináša verejná služba.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 184, 22.7.2008, s. 13.

3.3.1. Zlučiteľnosť podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ

- (58) Vzhľadom na súčasnú finančnú a hospodársku krízu a ich dosah na celkové hospodárstvo členských štátov sa Komisia domnieva, že na nápravu tejto krízy je poskytnutie niektorých druhov štátnej pomoci na časovo obmedzené obdobie prípustné a tieto druhy pomoci môžu byť vyhlásené za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ. Tieto opatrenia sú prezentované v Dočasnom rámci Spoločenstva pre opatrenia štátnej pomoci na podporu prístupu k financovaniu v období súčasnej finančnej a hospodárskej krízy⁽¹⁾ (Dočasný rámec). V súlade s Dočasným rámcom musia členské štáty preukázať, že opatrenia štátnej pomoci sú nevyhnutné, vhodné a primerané na nápravu vážnej poruchy v hospodárstve členského štátu a že sa dodržiavajú všetky podmienky zlučiteľnosti ustanovené v Dočasnom rámci.
- (59) V tomto kontexte sa na posúdenie zlučiteľnosti opatrenia na základe Dočasného rámca zdá byť relevantný odsek 4.2 Zlučiteľná obmedzená výška pomoci alebo odsek 4.4 Pomoc vo forme dotovaných úrokových sadzieb. V súlade s odsekom 4.2.2 písm. b) Dočasného rámca sa však pomoc podľa tohto odseku musí udeliť vo forme schémy štátnej pomoci.
- (60) Pokiaľ ide o súlad opatrenia s odsekom 4.2 Dočasného rámca, Komisia rozhodnutím z 29. apríla 2009⁽²⁾ odsúhlasila slovenskú schému dočasnej pomoci na poskytnutie obmedzeného objemu zlučiteľnej pomoci. V rámci tejto schémy je možné poskytnúť maximálne 500 000 EUR malým a stredným podnikom ako aj veľkým firmám, a to v podobe priamych grantov, nenávratnej pomoci a odpustenia pokút za neplatenie daní a iných poplatkov. Prijemcami pomoci môžu byť firmy zo všetkých sektorov.
- (61) Komisia v tejto súvislosti konštatuje, že v rámci schválenej schémy sa výslovne nepočíta s pomocou v podobe pôžičky. Ďalej sa zdá, že ekvivalent pôžičky v hrubom vyjadrení by vo veľkom rozsahu prekročil sumu 500 000 EUR.
- (62) V odseku 4.4 Dočasného rámca sa ustanovuje pomoc v podobe dotovaných úrokových sadzieb. Komisia môže akceptovať pôžičky poskytnuté s úrokovou mierou, ktorej úroveň je aspoň rovnaká ako jednodňová sadzba centrálnej banky plus prirážka rovná rozdielu medzi priemernou jednoročnou medzibankovou sadzbou a priemernou jednodňovou sadzbou centrálnej banky v období od 1. januára 2007 do 30. júna 2008 plus prirážka za úverové riziko zodpovedajúce rizikovému profilu príjemcu pomoci. Komisia však konštatuje, že slovenské orgány nenotifikovali žiadnu schému na základe tohto ustanovenia a neposkytli žiadne informácie o možnom priamom súlade tohto opatrenia s odsekom 4.4 Dočasného rámca. Okrem toho Komisia konštatuje, že podmienky pôžičky v momentálnom stave nie sú v súlade s podmienkami usta-

novenými pre túto kategóriu pomoci, keďže zníženú úrokovú sadzbu je možné uplatňovať iba na výplatu úrokov pred 31. decembrom 2012⁽³⁾. Komisia okrem toho konštatuje, že v zmluve o pôžičke sa poskytuje odklad doby splatnosti istiny počas prvých dvoch rokov.

- (63) Aby pomoc bola v súlade s podmienkami Dočasného rámca, môže sa poskytnúť iba spoločnostiam, ktoré sa k 1. júlu 2008 nenachádzali v ťažkostiach, ale ktoré sa do ťažkostí dostali po tomto dátume v dôsledku globálnej finančnej a hospodárskej krízy.
- (64) Slovenské orgány uvádzajú, že ZSSK Cargo nemala pred 1. júlom 2008 finančné ťažkosti a dostupné údaje túto skutočnosť potvrdzujú. Napriek stratám, ktoré spoločnosť od svojho vzniku zaznamenala, sa situácia ZSSK Cargo v ďalších rokoch zlepšila a finančné výsledky spoločnosti v prvej polovici roku 2008 boli kladné (pozri odseky 11 a 12). Komisia však momentálne nedisponuje všetkými relevantnými údajmi, ktoré by preukazovali, že spoločnosť vyhovuje uvedenej podmienke (pozri odsek 2.1 usmernení o záchrane a reštrukturalizácii)⁽⁴⁾. Z tohto dôvodu, a keďže spoločnosť mohla mať ťažkosti v čase pred 1. júlom 2008, má Komisia v tejto fáze pochybnosti o tom, či toto opatrenie mohlo byť v súlade s uvedenou podmienkou.
- (65) Pri zohľadnení uvedených skutočností má Komisia pochybnosti o tom, či toto opatrenie možno vyhlásiť za zlučiteľné na základe článku 107 ods. 3 písm. b) ZFEÚ v zmysle odsekov 4.2 a 4.4 Dočasného rámca.

3.3.2. Zlučiteľnosť podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ

- (66) Okrem prípadov, keď sa konkrétne ustanovuje inak, Komisia posudzuje zlučiteľnosť štátnej pomoci na reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach v odvetví železničnej dopravy na základe uvedených usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach⁽⁵⁾.
- (67) Vo svetle uvedených odsekov 3.1.2 a 3.3.1 Komisia nie je schopná jasne určiť, či v momente poskytnutia pôžičky spoločnosť ZSSK Cargo vyhovovala vymedzeniu firmy v ťažkostiach.
- (68) Keby sa však spoločnosť mala považovať za podnik v ťažkostiach, opatrenie by sa nemohlo považovať za pomoc na záchranu. V tomto ohľade Komisia konštatuje, že slovenské orgány najneskôr do šiestich mesiacov od schválenia opatrenia záchrannej pomoci Komisii neoznámili plán reštrukturalizácie alebo likvidácie a neposkytli dôkaz o úplnom splatení pôžičky⁽⁶⁾. V každom prípade trvanie pôžičky výrazne prekračuje čas oprávnený pre záchrannú pomoc.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 83, 7.4.2009, s. 1.

⁽²⁾ N 222/09, uverejnené v Ú. v. EÚ C 146 z 26. júna 2009.

⁽³⁾ V súlade s Dočasným rámcom, členské štáty, ktoré chcú toto opatrenie využiť, musia uverejniť online denné jednodňové (overnight) sadzby a musia ich poskytnúť Komisii.

⁽⁴⁾ Chýbajú napríklad informácie o vývoji, pokiaľ ide o súpis akcií, ďalej o tom, či existujú prebytočné kapacity alebo informácie o vývoji hodnoty majetku.

⁽⁵⁾ Oznámenie Komisie – Usmernenia Spoločenstva o štátnej pomoci železničným podnikom, Ú. v. EÚ C 184 z 22.7.2008, odsek 62.

⁽⁶⁾ Pozri odsek 25 písm. c) usmernení o záchrane a reštrukturalizácii.

- (69) Slovenské orgány uviedli, že sa očakáva, že ZSSK Cargo vytvorí v budúcnosti väčšie zisky, keďže podľa ich názoru by sa mal dosah finančnej krízy zmierniť, a teda by mali narásť tržby z prepravy tovaru. Uvádzajú takisto, že ďalší rast tržieb umožní používanie nových moderných technológií, najmä pri prekládke tovarov na hranici s Ukrajinou, ako aj očakávané zníženie poplatkov za infraštruktúru a prijatie nového zákona na jeseň 2009, ktorým sa v cestnej doprave od roku 2010 zavádza mýtny systém.
- (70) Tieto všeobecné úvahy nemožno považovať za riadny plán reštrukturalizácie, ktorým by sa zabezpečila dlhodobá ziskovosť spoločnosti, čo predstavuje nevyhnutnú podmienku schválenia pomoci na reštrukturalizáciu. Navyše sa zdá, že ani ďalšie podmienky (pomoc obmedzená na minimum, vlastný príspevok, kompenzačné opatrenia atď.) sa nedodržiavajú.
- (71) ZSSK Cargo nemôže využívať konkrétne ustanovenia týkajúce sa pomoci na reštrukturalizáciu, ktoré sú uvedené v kapitole 5 železničných usmernení, keďže ide o podnik s vlastnou právnou subjektivitou, a nie iba divíziu železničného podniku.

3.4. Záver

- (72) Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa Komisia v tejto fáze domnieva, že príslušné opatrenie môže obsahovať prvky

štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ a vyjadruje pochybnosti o jeho zlučiteľnosti s vnútorným trhom.

- (73) Komisia si dovoľuje pripomenúť Slovenskej republike, že článok 108 ods. 3 ZFEÚ má odkladný účinok, a upozorňuje na článok 14 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999, v ktorom sa ustanovuje, že akúkoľvek neoprávnenú pomoc možno od príjemcu vymáhať.

4. ROZHODNUTIE

- (74) Komisia sa preto rozhodla začať konanie ustanovené v článku 108 ods. 2 ZFEÚ v súlade s článkom 6 nariadenia Rady č. 659/1999.
- (75) Komisia upozorňuje Slovenskú republiku, že bude informovať zainteresované strany prostredníctvom uverejnenia tohto listu a jeho zmysluplného zhrnutia v *Úradnom vestníku Európskej únie*. Komisia bude tiež informovať zainteresované strany v krajinách EZVO, ktoré sú signatármi dohody o EHP, uverejnením oznamu v dodatku EHP k *Úradnému vestníku Európskej únie*, ako aj Dozorný orgán EZVO zaslaním kópie tohto listu. Všetky tieto zainteresované strany Komisia vyzve, aby predložili svoje pripomienky do jedného mesiaca od dátumu uverejnenia uvedených informácií."